

елементів та проведення відповідної кореляції із положеннями міжнародного гуманітарного та кримінального права надає підставу для створення сукупності заходів запобігання, які окрім кримінологічних можуть та повинні включати кримінально-правові та кримінальні процесуальні. В межах запобігання порушенню законів та звичаїв війни можуть бути актуалізовані та піддані кримінологічному впливу кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки та протиправні діяння, які вчиняються у складі злочинної організації чи організованої групи. Позитивний вплив також може бути здійснений на такі кримінальні правопорушення як фінансування тероризму та легалізація (відмивання) майна, отриманого злочинним шляхом.

Никипорець Сергій Миколайович,
старший викладач кафедри оперативно–
розшукової діяльності Національної
академії внутрішніх справ;
Сагайдак Мирослава Олегівна,
курсант 3–го курсу ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ ТА НЕГЛАСНИХ-СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

В сучасному світі боротьба з кримінальними корупційними правопорушеннями вимагає високотехнологічних та конфіденційних підходів. Оперативно-розшукові заходи та негласні-слідчі дії відіграють важливу роль у документуванні цих злочинів, дозволяючи правоохоронним органам ефективно виявляти, фіксувати та переслідувати осіб, замішаних у корупційних схемах. Важливо розглянути деякі ключові аспекти використання цих методів в рамках боротьби з кримінальною корупцією.

У своїх теоретичних визначеннях, О.О. Подобний розглядає документування як інтегральну частину комплексу оперативно-розшукових заходів, які переважно мають негласний характер. Ці заходи спрямовані на встановлення фактичних даних, пов'язаних із злочинною подією, і осіб, які мають причетність до її вчинення. Основні завдання такого

документування включають перевірку достовірності отриманих даних і забезпечення можливості подальшого використання їх у якості доказів у судовому процесі. [1, с. 372]

У боротьбі з корупцією оперативно-розшукові заходи є невід'ємною частиною ефективного документування та розслідування кримінальних правопорушень. Ці заходи стають ключовим інструментом для збору, аналізу та документування достовірної інформації. Згідно ст 1 ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність», дана діяльність - це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.[2]

Одним із основних заходів є обшук. Обшуки дозволяють правоохоронним органам отримати фізичний доступ до місць, пов'язаних з потенційними корупційними діями. Вони можуть призвести до вилучення документів, фінансових записів, або інших матеріалів, які слугують доказами у кримінальних справах.

Слідкування за підозрюваними виявляється важливим елементом оперативно-розшукової роботи. Відстеження рухів та зустрічей може пролити світло на зв'язки та організаційну структуру злочинної групи, яка здійснює корупційні дії. Вивчення телефонних розмов є ще однією важливою складовою. Використання технічних засобів для моніторингу телефонних розмов дозволяє отримати інсайти щодо способів взаємодії між особами, здійснюючими корупційні дії. [3, С. 50]

Один з елементів оперативного документування можна розглядати як оперативно-технічне документування, що представляє собою конкретний підтип, базований на використанні технічних засобів для отримання інформації, яку було б важко або неможливо отримати без їхнього застосування.

Використання технічних засобів, таких як прослуховування, відеоспостереження та аналіз електронних даних, сприяє отриманню конкретних фактів. Інтерпретація даних фактів у певний документ, як результат перевірки - може бути використаний як об'єктивний доказ у рамках кримінального провадження. Таким чином, процес документування, який проводиться оперативними підрозділами, виявляється значущим фактором у формуванні необхідної інформації для подальшого використання в судовому вирішенні кримінальних справ. [4, с. 130]

Негласні слідчі (розшукові) дії також стають необхідним елементом в боротьбі з корупцією. Корупція часто виявляється в тіньових та складних схемах, де звичайні методи розслідування не завжди ефективні. Застосування негласних методів дозволяє отримати доступ до конфіденційної інформації та виявити складні корупційні зв'язки. Негласні-слідчі дії стають необхідним елементом при документуванні кримінальних корупційних правопорушень. Це може включати таємні обшуки, перехоплення спецкомунікацій та використання агентів, які збирають інформацію без виявлення своєї участі. Такі заходи дозволяють забезпечити безпеку джерел та зберегти конфіденційність дій слідства.

Однією з ключових негласних слідчих(розшукових) дій є контроль за телефонними розмовами (ст. 263 КПК). Здійснення цих дій дозволяє виявити та відслідковувати зв'язки між особами, здійснюючими корупційні дії. Аналіз телефонних розмов та інших форм комунікацій допомагає виявити схеми та плани, що лягають в основу корупційних дій.

Негласні слідчі (розшукові) дії також включають таємне спостереження та слідкування за підозрюваними особами. Це надає можливість виявити місця зустрічей та обміну інформацією, що може бути важливим для розкриття корупційних справ.

Документування кримінальних корупційних правопорушень вимагає великої обачливості та збалансованості. Документування забезпечує пізнання досліджуваної події шляхом фіксування фактичних даних, які відбилися в пам'яті потерпілих, очевидців, а також слідів, залишених на предметах та інших матеріальних носіях. [5, с. 65] На одному боці, необхідно забезпечити ефективність розслідування, а на іншому - дотримуватися принципів прав людини та законності. Застосування оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих дій повинно ґрунтуватися на точних підставах та мати чітко визначений правовий статус.

Використання оперативно-розшукових заходів та негласних-слідчих (розшукових) дій є важливим інструментом в боротьбі з кримінальною корупцією. Правильне використання цих методів дозволяє правоохоронним органам ефективно документувати правопорушення та забезпечує захист суспільства

від корупційних загроз. Важливо, щоб ці заходи відбувалися в рамках закону та захищали основні права та свободи громадян.

Список використаних джерел

1. Саковський А.А. Оперативно-розшукове документування як пошуково-пізнавальний процес і складник оперативно-розшукової діяльності // Підприємництво, господарство і право / 2020. № 7, С.371-380

2. Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ips.ligazakon.net/document/JH4UK00A?an=2>.

3. Саковський А.А. Особливості документування кримінальних правопорушень 2019. № 2 (18). С. 49–59.

4. Грібов М.Л. Правове регулювання документування вчинення злочину в кримінальному процесі й оперативно-розшуковій діяльності. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ, 2018. № 1 (15). С. 129–140.

5. Подобний О.О. Співвідношення документування й доказування. Вісник кримінального судочинства, 2015. № 2. С. 64–68.

Новик Віталій Алікович,

начальник структурного підрозділу Управління оперативного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, вчинених службовими особами, Головного оперативного управління Державного бюро розслідувань

ПРОФІЛАКТИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ СЛУЖБОВИМИ ОСОБАМИ У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Положення загальнодержавної екологічної політики визначають пріоритетизацію збереження, охорону, відновлення довкілля, і саме це потребує застосування системних, комплексних невідкладних заходів не тільки від органів державної влади, але й від всіх членів суспільства. На жаль останні десятиліття нашої економіки характеризувалися не тільки незбалансованою експлуатацією природних ресурсів, але і споживацьким підходом до використання лісових ресурсів